

hírek

Az emberi sokszínűség archívuma (részlet a kiállításból)
Musée d'ethnographie de Genève, Daniel Stauch felvétele

SVÁJCI LETT AZ ÉV EURÓPAI MÚZEUMA

¶ A több mint százéves, megújult Genfi Néprajzi Múzeumot választották a 2017-es év európai múzeumává. Az *Év Európai Múzeuma* díjat negyven éve alapította az Európai Múzeumi Fórum az Európa Tanács égisze alatt, hogy elismerje a kiemelkedő múzeumi teljesítményeket. Az *Európa Tanács Múzeumi Díját* (CEMP) a Franciaországhoz tartozó Guadeloupe karibi sziget rabszolga-kereskedelemmel és rabszolgasággal foglalkozó múzeuma, a Mémorial ACTe kapta. A helyi közösséggel való együttműködést és az önkéntesek bevonását elismerő *Silletteo-díjat* a portugáliai Leiria Múzeumnak ítélték oda. A múzeumok társadalmi szerepét „a legrendhagyóbb és legvakmerőbb” módon felfogó projekteknek járó *Kenneth Hudson-díjat* a jekatyerinburgi Oroszország Első Elnöke, Borisz Jelcin Múzeuma érdemelte ki. (MTI)

MÚZEUMOK ÉS MUNKATÁRSAIK KAPTAK ELISMERÉST

¶ Átadták a Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület díjait: a *Pulszky Károly-díjat* az idén Hegedűs Krisztián, a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ általános igazgatóhelyettese, néprajzos-történész muzeológus nyerte el; *Pulszky Ferenc-díjat* kapott Kriston Vizi József etnográfus, a társaság

alapító tagja, volt főtítkára; *Éri István-díjat* adományoztak Szűcsné Zomborka Mártának, a társaság alapító tagjának.

¶ A Petőfi Irodalmi Múzeum főosztályaként működő sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeum nyerte el Az év múzeuma 2016 pályázat fődíját, az év kiállítása pedig a Bajor Gizi Színészmúzeum *Simándy-tárlata* lett. A bírálóbizottság *különdíjjal* jutalmazta a győri Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeumot, s a BTM Kiscelli Múzeum *#moszkvater – A Széll Kálmán tér története* című időszakos kiállítását.

¶ ICOMOS-díjat nyert a gyulai Almásy-kastély a példaértékű műemléki helyreállításért – az UNESCO műemlékvédelmi világszervezete nemzeti bizottsága díját a Műemléki Világnap alkalmából adták át Visegrádon.

¶ Tisztújító közgyűlést tartott a Magyarországi Tájházak Szövetsége, ahol átadták az *Év Tájházvezetője* díjat Kulik Melinda történész-néprajzkutatónak, a szegedi Napsugaras Tájház vezetőjének. (MC)

ÚJ VEZETŐ A JÓSA ANDRÁS MÚZEUM ÉLÉN

Bene Jánost kilenc igazgatói éve után, mandátuma leteltével Rémiás Tibor történész követi a Jósa András Múzeum igazgatói székében. A miskolci Herman Ottó Múzeum egykori igazgatóhelyettese, az egri

Dobó István Vármúzeum korábbi igazgatója a hozzájuk tartozó Sóstói Múzeum-falu és a Kállay Gyűjtemény munkáját is irányítja. (NYIREGYHAZA.HU)

ÚJ ÉS MEGÚJULÓ MÚZEUMOK

- ¶ Átadták a Szily János Egyházmegyei Gyűjtemény és Látogatóközpontot Szombathelyen, amely a Szent Márton-év keretében részben felújított, részben újjáépített püspöki palotában kapott helyet, ezzel pedig a barokk épület a nagyközönség számára is látogathatóvá vált.
- ¶ Befejeződtek a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum Gabonamúzeumának egy részlege, a Gajdács-tanya fogadóépületének állagjavítási és felújítási munkálatai, amit korhű berendezésének a megtisztított, felújított berendezési tárgyakkal, használati eszközökkel való visszarendezése követ.
- ¶ Megnyitották a kommunizmus áldozatainak emlékére kialakított múzeumot Zalaegerszegen, az Államvédelmi Hatóság egykori, Mártírok úti épületében. (MC)

ÚJ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSOK

- ¶ Átadták a bonyhádi Völgységi Múzeum új, állandó kiállítását, amelyet a Kubinyi Ágoston Program 26 millió forintos támogatásával rendezett meg a közgyűjtemény. Az intézmény tíz teremben több mint ezer tárgy, fotó, makett segítségével ad ízelítőt a Völgység történetéből az 1200-as évektől a 20. századig életmód-, ipar- és technikátörténeti, néprajzi összeállításokon keresztül.
- ¶ Teljesen megújult környezetben, kibővült tatalommal várja a látogatókat a *Petőfi-emlékek*

Kiskunfélegyházán című kiállítás abban az emlékházban, ahol a költő gyermekéveit töltötte. A korszerűsített tárlat bemutatja azt a Félegyházát, amelybe a Petrovics család érkezett, ismerteti Petőfi Sándor életútját, és megemlékezik a félegyházi Petőfi-kultusról, a szülőhelyvitáról és a Petőfi-szobor kálváriájáról is. (MC)

ELVITTÉK VESZPRÉMBŐL A LÁSZLÓ KÁROLY GYŰJTEMÉNYT

- ¶ A kiállítás, mely a tízes-húszas évek avantgárd tendenciáira, a két világháború közötti művészeti törekvésekre és az elmúlt fél évszázadban megjelenő új életpályákra helyezte a hangsúlyt, 2006 óta volt látogatható a felújított Dubniczay-palotában. A műgyűjtő 2013-ban bekövetkezett halála után a műtárgyak örököse értékesítené a gyűjteményt. A Magyar Nemzeti Bank Értéktár programjának szakértői felmérték a kollekción, és a program ajánlatot tett, amit azonban a tulajdonos nem fogadott el. Az épületben továbbra is kiállításokat rendeznek majd. (VEHIR.HU)

FOLYAMATOSAN CSÖKKEN A MÚZEUMLÁTOGATÓK SZÁMA

- ¶ A KSH adatai alapján, 2005-ben több mint tizenegymillióan látogatták a magyarországi múzeumokat, míg 2015-ben ez a szám alig több mint kilencmillióra esett vissza. Az elmúlt tíz évben a valamivel nyolcmillió fölötti éves látogatószám volt a legalacsonyabb. Ezzel ellentétben a kiállítások száma folyamatosan növekszik, 2005-ben 3290 kiállítás volt megtekinthető, míg 2014-ben 4519. A 2015-ös

évben ez a szám is drasztikusan esett, majdnem ezer kiállítással kevesebbet nézhettek meg a látogatók, összesen 3640-et. (MTI)

MÉGSEM A LIGETBE KERÜL A KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM

¶ Bár a Városligetben visszaépül Pfaff Ferenc romantikus-eklektikus stílusban, a millenniumi kiállításra tervezett pavilonépülete, de – mivel a hely a bővítésekkel együtt is kicsi és nehezen használható lenne a múzeum járműparkja számára – a föld alatti kiállítóterek nélkül. A régi-új épületben a magyar találmányokra alapozott műszaki csodák palotája kap helyet, alatta pedig mélygarázs épülne, ami a Nemzeti Galéria új épületét is kiszolgálná. A Közlekedési Múzeum egy rozsdaovezetben kialakítandó, jóval nagyobb területű helyre költözik majd, hogy a gyűjtemény jobban bemutatható legyen (a legesélyesebb hely az egykori Északi Járműjavító húszezer négyzetméteres Diesel-csarnoka Kőbányán). Bizonytalan ideig elnapolják ugyanakkor a Városligeti Színház építését, mivel a liget környékének közlekedési rendszerét előbb át kell alakítani. (HVG.HU)

INGYEN LÁTOGATHATÓ A HELYIEKNEK AZ ÖSSZES ÓBUDAI MÚZEUM

¶ Az Óbudán tanulóknak és a kerület állandó lakosainak nem kell fizetni most már a nem önkormányzati fenntartású óbudai múzeumok (Aquincumi Múzeum, Kiscelli Múzeum, Varga Imre Gyűjtemény, Budapest Galéria, Kassák Múzeum, Magyar Kereskedelmi

és Vendéglátóipari Múzeum, Vasarely Múzeum) látogatásáért sem. Az önkormányzati fenntartású múzeumokat (az Óbudai Múzeumot és a Goldberger Textilipari Gyűjteményt) már 2016 májusa óta ingyenesen látogathatják a kerületi lakosok, s a tanulók szintén térítésmentesen vehetnek részt a múzeumpedagógiaifoglalkozásokon. (ORIENT-PRESS.HU)

ADATBÁZIS KÉSZÜLT A GULÁGON MEGHALT KATONÁKRÓL

¶ A Gulág-emlékév záróeseményére készült el a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum gondozásában az az adatbázis, mely több mint hatvanezer, a Szovjetunióba elhurcolt és ott meghalt katona nevét és adatait tartalmazza. A weblap mellett egy könyvet is megjelentettek, amelyben fellelhetők az eredeti orosz nyelvű dokumentációk is. A második világháború alatt és közvetlenül utána több százezer magyar katona esett hadifogságba. Szovjet feljegyzések szerint 513 766 katonát és mintegy százötvenezer civil hurcoltak el. A mintegy kétszázezer áldozatból a fogolnyilvántartások segítségével 66 281-et sikerült azonosítani. (KATONAK-AGULAGON.HU)

NŐTT A KÁRPÁTALJAI MÚZEUMOK LÁTOGATÓSZÁMA

¶ Az elmúlt év folyamán 36 százalékkal több látogató kereste fel a kárpátaljai múzeumokat, mint 2015-ben. A tizennégy múzeumban több mint kétszázezer kiállítási tárgyat őriznek, a gyarapodás 20,7 százalékkal kevesebb, mint

az azt megelőző évben. Minden tizedik kiállítási tárgy restaurálásra szorul, ezekből az előző évben mindössze 361 kiállítási tárgyat újítottak fel, ám ez is 7,1 százalékkal több mint 2015-ben. A megye múzeumaiban 2016-ban százötven tárlat nyílt; az 599,3 ezer látogató 33,5 százaléka diák volt. (KARPATINFO.NET)

MEGNYÍLT A MIKLÓSVÁRI KASTÉLY

¶ A nagyközönség is látogathatja már a felújított Kálnoky-kastély épületét, amelyben múzeumot alakítottak ki. Az épület késő reneszánsz külső díszítésével egyedi a székelyföldi kastélyok között. Gróf Kálnoky Tibornak – a kastély felújítójának és a múzeum alapítójának – nem sikerült visszakapnia ősei örökségét, így a birtokot az épülettel együtt hosszú távra bérbe vette a baróti önkormányzattól. A Kálnoky Alapítvány a felújításhoz a Norvég Alaptól nyert támogatást, a finanszírozás egyik feltétele az Erdélyi Élet Múzeumának életre keltése volt. A múzeum több korszakot idéz fel, korhű berendezésekkel eleveníti meg az egykori nemesi, polgári és paraszti életmódot. (SOKSZINUVIDEK24.HU)

LÁTVÁNYOS KIÁLLÍTÁS A NAGYVÁRADI VÁRBAN

¶ Látványos módon oldották meg, hogy a nagyváradi várban felülről rá lehessen látni a véletlenül megtalált Kis Szűz Mária-templom romjaira. Állandó tárlat mutatja be a templom feltárását, a leletanyag mellett helyet kapott a palotatörténeti rész is. A templomnak csak a szentélye található bent, a palota alatt, a hajója kint folytatódik, a külső udvaron, ám

az ásatások csak akkor indulnak újra, ha sikerül pénzt szerezni erre, mivel fel kell még dolgozni az utóbbi tíz évben felgyűlt leletanyagot is, ami a restaurálás és a vár felújítás során előkerült. (ERDON.RO)

ISMÉT AZ EREDETI HELYÉN ÁLL TOMPA MIHÁLY SZOBRA

¶ Szülővárosa, Rimaszombat nem feledkezett meg a kétszáz éve született költőről, s az eredeti pompájában felújított Tompa tér központi helyére visszakerült Holló Barnabás 1902-ben felállított és most restaurált szobra. Gömör fővárosában helyet kap a szintén kétszáz éve született Arany János új szobra is, melynek felállításához az Arany János Emlékbizottság 17 millió forinttal járult hozzá. (FELVIDEK.MA)

HATÁROKON ÁTÍVELŐ KULTURÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK

¶ Debrecen és Nagyvárad hét-hét intézményének (köztük a Körösvidéki Múzeum és a Déri Múzeum) vezetői kulturális együttműködési szerződéseket írtak alá, és ezek keretében csepreprogramokról, információcseréről, szakmai konferenciák és képzések közös szervezéséről állapodtak meg, továbbá megegyeztek abban, hogy együttesen segítik a Debrecen 2023 Európa Kulturális Fővárosa pályázat sikeres előkészítését; és közös céljuk megvalósítása érdekében tevékenységüket, programjaikat összehangolják.

¶ Közös kiállítások rendezése és európai uniós pályázati programok megvalósítása a célja

annak az együttműködési megállapodásnak, amelyet a nyíregyházi, a szatmárnémeti, az ungvári és a kassai múzeumok vezetői írtak alá Nyíregyházán, a Jósa András Múzeumban. A kapcsolat a tudományos munkát, a közös kiállítások szervezését és a múzeumpedagógiai együttműködést is segítheti. (ERDON.RO/SZABOLCSIHIR.HU)

DIGITALIZÁLTÁK A VILÁG EGYIK LEGNAGYOBB KÖNYVÉT

¶ Csak óriási állványra fektetve tudták lefényképezni az 1660-ban nyomtatott úgynevezett *Klencke Atlas* oldalait, amelyek kinyitva 176×231 centiméteresek. A British Library kincse 2012-ig a legnagyobb atlasz volt a világon, amelynek mozgatásához több ember szükséges. A holland cukorkereskedő ajándékként egykor Angliába került negyvenegy rézkarc falitérkép így már online is böngészhető. (BL.UK)

EGYMILLIÓVAL TÖBB LÁTOGATÓ A TATE MODERNBEN

¶ A londoni galériát 2016-ban több mint 5,8 millió ember kereste fel, ez 24 százalékos növekedést jelent, s ezáltal a harmadik leglátogatottabb nevezetességgé vált a szigetországban. A látogatókat a tizemeletes szárny júniusi megnyitása vonzotta leginkább. A legnépszerűbb brit kulturális intézmény a londoni British Museum maradt 6,4 millió látogatóval még úgy is, hogy az érdeklődés 5,9 százalékkal csökkent iránta. A második legnépszerűbb a National Gallery, amelyre 6,2 millióan voltak kíváncsiak. Az Egyesült

Királyság tíz legnépszerűbb kulturális intézménye közül hétnek csökkent a látogatottsága, míg Angliában – London kivételével – 5,9 százalékkal nőtt a turistaattrakciók látogatóinak száma, Skóciában 15,6 százalékkal, Walesben 11 százalékkal, Észak-Írországban pedig 7,6 százalékkal. (BBC)

MÚZEUMOT NYITOTT AZ EU

¶ Az Európai Parlament megnyitotta az Európai Történelem Házát, amely „azokról a dolgokról szól, amik közösek bennünk, és azokról az eseményekről, amelyekeken együtt mentünk keresztül. Valójában ez nemcsak az európai történelem háza, hanem az európai identitás és emlékek otthona is”. Az állandó kiállítások – amelyek az internetes oldalakon (*historia-europa.ep.eu*) is megtekinthetők – csaknem háromszáz múzeum gyűjteményét egyesítik Európából és környékéről. A múzeum oktatási célú programokat is kínál majd, ezen kívül a helyi és turistacsoportok számára különböző eseményeket is, valamint online elérhető információk és publikációk jelentős tárházát biztosítja. (INDEX.HU)

FELÚJÍTJÁK A SIGMUND FREUD MÚZEUMOT

¶ Bécs 1,69 millió euróval támogatja az összesen négy milliárd eurós (1,25 milliárd forintos) projektet, amely során a Berggasse 19. szám alatti múzeum szűkös látogatói területét több mint négyszáz négyzetméterre bővítik, az eredeti állapot alapján restaurálják a homlokzatot, a földszinten kávézót alakítanak ki, ruhatárat és egészségügyi szobát hoznak

létre, a magasföldszinten lévő, a nyilvánosság elől eddig elzárt rendelőben pedig a múzeumot működtető Sigmund Freud Magánalapítvány értékes kortárs és konceptuális művészeti gyűjteménye számára állandó kiállítást rendeznek be. (MTI)

MEGELEVENEDIK IZLAND TŰZES SZÍVE

¶ Új interaktív múzeum nyílt Izlandon, Hvolsvöllur városában (egyórás autóútra Reykjavíktól), hogy az ország egyedülálló és illékony geológiáját bemutassa a látogatóknak. Az interaktív múzeum megvizsgálja azokat a természeti erőket, amelyek több millió év alatt Izland kialakulásához vezettek. A kiállításon egy tizenkét méter magas szerkezet szimulálja a köpeny és a magma áramlását az ország alatt – más néven Izland „tüzes szívének” mozgását. A látogatók átélhetnek egy mesterseges füstfelhőt, megtapasztalhatják egy kitörés hamufelhőjét, és felfedezhetik a magma áramlásának következményeit – a forró iszapos edényektől a gejzirekig. A moziterem pedig HD-felvételeken jeleníti meg a drámai eseményeket. (THE GUARDIAN)

HELYREÁLLÍJTJÁK AUGUSTUS CSÁSZÁR MAUZÓLEUMÁT RÓMÁBAN

¶ Restaurálják és a tervek szerint 2019 áprilisában megnyitják a nagyközönség előtt Augustus császár síremlékét Rómában, amelyet hetven év romlás után a TIM olasz telefontársaság finanszírozásával alakítanak át modern múzeumegyüttessé. A kör alaprajzú,

89 méter átmérőjű, 45 méternél magasabb mauzóleumban tizenháromezer négyzetméternyi falat kell restaurálni. A síremlékben nyugodott a család több ismert tagja is, ám a szarkofágok az évezredek során elvesztek. A hely funkciója idővel átalakult: volt erőd, lakóépület és színház – utóbbit a fasizmus éveiben bontották le. (MTI)

A TUTANHAMON-KINCSEK ÁTSZÁLLÍTÁSÁRÓL TANÁCSKOZTAK

¶ Régészek és restaurátorok tanácskoztak Kairóban arról, hogyan lehet biztonságosan új kiállítási helyükre, a város egy másik részében épülő új múzeumba szállítani az egyiptomi főváros központjában lévő Egyiptomi Múzeumból Tutanhamon fáraó trónját, ládáit és ágyát, és miképp mutassák be a fáraó sírjában talált emberi maradványokat – különös tekintettel Tutanhamon halva született lánytestvéreinek maradványaira. Az egyiptomi régészeti múzeum szervezte tanácskozáson egyiptomi, francia, spanyol, német, svájci, dán és japán szakértők vettek részt. Az Egyiptomi Nagymúzeum nevű új létesítmény a tervek szerint 2017 végére készül el, de még nem tűzték ki, hogy mikor szállítják át a felbecsülhetetlen értékű gyűjteményt. (MTI)

ELKÉSZÜLT A REFORMÁCIÓS TÉRINSTALLÁCIÓ

¶ A Kálvin téren és az interneten (reform500.hu) is olvasható az a 95, feliratos díszkő, amelyeken egy-egy nagy reformátortól vett idézet, illetve egy-egy magyar szerző témához

A Reform500 térinstalláció egyik részlete
Polgárdi Ákos felvétele

kapcsolódó gondolata áll. A lapok száma Luther 95 tézisére utal, amit 500 éve, 1517-ben szögezt ki a wittenbergi vártemplom kapujára. A koncepció Szabó Leventéé és Polgárdi Ákosé, akiknek emlékezetes közös munkája volt a Trefort-kertben található *Bevéssett nevek* emlékmű, mely az ELTE holokausztáldozataira hívja fel a figyelmet a bronzcsíkba bevéssett 198 egykori oktató és hallgató nevével. A járókelők-várakozók elé tárt rövid gondolatok koncepciója némiképp rímel a Deák téri Evangélikus múzeum feliratos spalettáira is, vagy akár a Móricz Zsigmond körtéri Gombát körülvevő, betonba írt Örkény-idézetre. A térkövek másolatai közintézményekbe és az ország határain belül vagy kívül működő, magyar protestáns közösségekbe kerülnek. Az internetes felületen interaktív térkép mutatja meg a táblák elhelyezkedését, feliratát, bibliográfiai adatait és a majdan örökbe fogadott kövek helyét. (MC)

MEGMENTIK A KÖVETKEZŐ ÖTSZÁZ ÉVRE LEONARDO REMEKMŰVÉT

¶ Egy olasz élelmiszerboltlánc egymillió euróval egészíti ki az olasz kulturális minisztérium 1,2 millió eurós hozzájárulását, hogy Leonardo da Vinci *Az utolsó vacsora* című freskóját megőrizhessék az utókornak. A restaurációs munkák mellett megtisztítják a levegőt a milánói Santa Maria delle Grazie kolostor refektóriumában, ahol a remekmű található. A kolostor mikroklímájának szabályozásával nemcsak a freskó időtállóságát javítják, hanem azt is lehetővé teszik, hogy ezután több látogató csodálhassa meg a művet. Eddig egyszerre legfeljebb huszonöt látogatót engedtek

be a freskóhoz, és mindenki csak tizenöt percet tölthetett a remekmű előtt. (MTI)

SKÓCIA NEMZETI MÚZEUMÁBA KERÜLNEK A GALLOWAY-KINCSEK

¶ Az edinburgh-i Skóciai Nemzeti Múzeumban fog otthonra találni minden idők egyik legnagyobb Nagy-Britanniában talált viking kincse, ám – mivel Skóciában a megtalált gazdtalan kincsek a megtaláló tulajdonát képezik – előbb a múzeumnak ki kell fizetnie mintegy kétmillió fontot (660 millió forint) a pártalanul gazdag lelet megtalálójának. Az ezeréves leletre egy amatőr kincskereső bukkant a skóciai Galloway egyik templomának kertjében, a több mint száz műtárgy egy része Karoling, másik része ír eredetű, számos közülük aranyból, ezüstből készült. (MTI)

A NÁCIK ELVETTÉK, A MÚZEUM VISSZAADTA

¶ Visszaadtak a jogos tulajdonosoknak egy náci által elkobzott Pissarro-festményt a hírhedt Gurlitt-gyűjteményből. A francia impresszionista festő 1902-ben keletkezett, *La Seine vue du Pont-Neuf, au fond le Louvre* című festményét 1942-ben Párizsban egy razia során, egy banktrezorból kobozta el a Gestapo Max Heilbronn francia üzletembertől. A Hitlernek is dolgozó műkereskedő, Hildebrandt Gurlitt fia egy berni magánmúzeumra hagyta a nagy értékű műgyűjteményt, de a német hatóságok megegyeztek a berni múzeummal, hogy a kollekció náci zabrálásból származó darabjait visszaadják az egykori tulajdonosok örökösének. (MTI)

group

m

v m

Közös energiánk. Közös sikerünk.

